

Yrkande
2023-01-18

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet
Nytt ärende

Yrkande angående behovet av ny stambana mellan Göteborg och Borås

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen hemställer till regeringen om att återuppta arbetet med projektet Göteborg–Borås, del av nya stambanor.

Yrkandet

Sveriges tåginfrastruktur är eftersatt. Sedan ett antal år tillbaka har flera olika regeringar, i tätt samarbete med kommuner och regioner, försökt åtgärda de befintliga stambanornas skick och tillgodose de resebehov som uppstått genom att planera för nya stambanor. En väsentlig del i utbyggnaden av ett modernt svenskt järnvägsnät är stråket Göteborg-Borås, både för de förstärkta pendlingsmöjligheterna och som länk i ett större höghastighetssystem – av europeisk standard – mellan Göteborg och Stockholm. Trafikverkets planeringsarbete har redan pågått i ett årtionde och påverkat berörda kommuners stadsutveckling och trafikinfrastrukturplaner.

I Göteborgs stads fall är projektet av väsentlig vikt. Stråket är viktigt i flera avseenden: en fullt utbyggd stambana skulle innebära starkare konkurrenskraft för Göteborgs näringsliv, en förstorad arbetsmarknadsregion för arbetssökande, mer klimatvänliga pendlingsmöjligheter och minskad trängsel i centrala Göteborg. I kombination med den dubbelspåriga hamnbanan skulle en flytt av den primära persontrafiken från den befintliga banan till en ny stambana innebära att stora volymer gods kan transporteras med järnväg i stället för med lastbil. När 70 minuter blir 35 kan hundratals bussar och tusentals bilresor mellan Göteborg och Borås ersättas dagligen av tågförbindelser till stadens knutpunkter. Lågt räknade kalkyler visar att dagens 1,5 miljoner bussresor mellan orterna blir 4 miljoner tågresor per år när den nya dubbelspåriga järnvägen finns på plats. Fler människor kan då besöka och uppleva Göteborg, utan att staden belastas med buller och utsläpp.

Nyligen fattade regeringen beslut om att revidera sina uppdrag till Trafikverket. I det nya uppdraget pausas planeringen av den nya stambanan mellan Göteborg och Borås, för att ersättas av ospecificerade besparingskrav och fler utredningar. Beslutet är negativt för såväl Göteborg som för Göteborgsregionen och innebär, givet de betydande ekonomiska belopp som redan använts inom ramen för projektplanen, en oaktsam hushållning med skattebetalarnas pengar. Dessutom påverkar beslutet kalkylen för andra redan pågående infrastrukturprojekt. Som en del i de aviserade utredningarna vill regeringen att förstärkningar av den befintliga stambanan ska övervägas som alternativ, vilket innebär att alla de fördelar som skulle åstadkommas med ett nytt stråk går förlorade.

Regeringen hävdar i sitt beslut att trafikstarten inte ska påverkas av beslutet. Detta måste bedömas som synnerligen orealistiskt.

I Göteborgs stads mening har regeringen skapat betydande osäkerhet för stadens invånare, arbetspendlare och näringsliv. Kommuner måste kunna förvänta sig att departement och myndigheter arbetar långsiktigt med infrastrukturfrågor och trafikplanering. Stråket har utretts och förberetts i många år Göteborg är i stort behov av förbättrade kommunikationer och dagens järnväg mellan Göteborg och Borås är av museal standard avseende persontrafik. För staden, den gröna omställningen, näringslivet, arbetspendlare och hela regionen bör regeringen upphäva sitt beslut och – på samma sätt som man föreslagit för andra delar av Sverige – allokera tillräckliga medel för att färdigprojektera och slutligen färdigställa den nya sträckningen.